

Správa o výsledku kontroly č. HK/8/2022

Pre: Mestské zastupiteľstvo v Moldave nad Bodvou

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o obecnom zriadení“), podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí, predkladám mestskému zastupiteľstvu v Moldave nad Bodvou (ďalej aj ako „MsZ“) správu o výsledku kontroly.

V zmysle ustanovenia § 18d ods. 2 písm. a) zákona o obecnom zriadení kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra podlieha aj obecný (mestský) úrad.

Číslo kontroly: HK/8/2022

Predkladateľ správy:

Mgr. PhDr. Rastislav Král, PhD., hlavný kontrolór mesta

Povinná osoba (kontrolovaný subjekt):

Mestský úrad Moldava nad Bodvou, Školská 2, 045 01 Moldava nad Bodvou

Cieľ kontroly: kontrola vybavovania petícií za roky 2019, 2020, 2021 v meste Moldava nad Bodvou. Súčasťou kontroly bolo aj vybavenie podnetu občana mesta, k petícii zo dňa 29.6.2021, týkajúcej sa iniciatívy za vybudovanie účelovej komunikácie v záhradkárskej lokalite za ul. Obrancov mieru. Po predložení petícií prijatých v roku 2022 zo strany mestského úradu, bola kontrola rozšírená z vlastnej iniciatívy hlavného kontrolóra aj o petície prijaté v roku 2022.

Termín realizácie kontroly: 1.12.2022 – 22.2.2023

Povinnému subjektu bol doručený návrh správy z kontroly č. HK/8/2022 dňa 18.1.2023. K skutočnostiam uvedeným v návrhu správy z kontroly boli podané námietky. Námietky boli vyhodnotené ako neopodstatnené, išlo skôr o vysvetľovacie postoje MsÚ k identifikovaným nedostatkom. Kontrolné zistenia preto neboli revidované. Správa z kontroly bola doručená povinnej osobe 22.2.2023, čím bola kontrola ukončená.

Opis zisteného stavu:

Predmetom kontroly bol spisový materiál vedený v evidencii petícií za roky 2019, 2020, 2021. Predložené ku kontrole boli aj spisy petícií prijatých v roku 2022 – kontrolou boli preverené aj tieto petície.

Kontrolovaná bola zákonnosť vybavovania petícií:

1. petícia občanov – nesúhlas s vybudovaním parkovísk na ul. Ľ Štúra č. 9-12
2. petícia občanov – petícia voči nájomníkovi bývajúcemu na ul. ČSA 7, Moldava nad Bodvou
3. petícia občanov – petícia za vybudovanie účelovej komunikácie v záhradkárskej lokalite za ul. Obrancov mieru, Moldava nad Bodvou,
4. petícia občanov – odstránenie cestných retardérov na Záhradnej ulici.
5. petícia občanov – za zrušenie lavičiek a hojdačiek na detskom ihrisku v lokalite Námestie budovateľov.

Kladne hodnotím systematicky a prehľadne vedenú celú spisovú agendu týkajúcu sa petícií.

Opis zistených nedostatkov

1. Petícia občanov – nesúhlas s vybudovaním parkovísk na ul. L Štúra č. 9-12. Doručené na MsÚ dňa 12.2.2019.

Listom oznámený výsledok vybavenia petície, ktorý bol zaslaný zástupcom petičného výboru, bol podpísaný pracovníkom mestského úradu. Takéto oznámenie má podpisovať primátor mesta, ktorý je príslušným orgánom na vybavenie petície.

Podľa §5 ods. 5 zákona o 85/1990 Zb. o petíciách v platnom znení (ďalej aj ako „zákon o petíciách“ alebo „petičný zákon“) *„Príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov podľa odseku 4 zástupcovi....“*

V zmysle §1 ods. 2) písm. b) petičného zákona sa za orgány verejnej moci považujú „orgány územnej samosprávy“. Podľa ústavy Slovenskej republiky, čl. 69, „orgánmi obce sú a) obecné zastupiteľstvo b) starosta obce“, čo sa opakovane premieta aj v čl. 10 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení.

Súčasný stav týkajúci sa predmetu petície – parkoviská na L. Štúra 9-12 nie sú ku dňu 20.2.2023 vybudované.

2. Petícia občanov – petícia voči nájomníkovi bývajúcemu na ul. ČSA 7, Moldava nad Bodvou pre zlepšenie susedského spolunažívania a eliminovania rušivých prejavov v rámci bytového domu. Doručené na MsÚ dňa 16.7.2019.

Listom zo dňa 20.9.2019 bol predsedníčke petičného výboru oznámený výsledok vybavenia petície. Dané oznámenie má podpisovať primátor mesta, ktorý je príslušným orgánom na vybavenie petície. V danom prípade podpísal list zamestnanec mestského úradu. Odôvodnenie nedostatku je v tomto prípade rovnaké ako v nedostatku č. 1 v texte vyššie.

Petícia bola prijatá na MsÚ dňa 16.7.2019. Odpoveď na petíciu, resp. oznámenie vybavenia petície bola doručená zástupcovi dňa 27.9.2019, kedy si toto oznámenie prevzal osobne. Petícia nebola vybavená v zákonom stanovenej lehote 30 pracovných dní od jej doručenia (§5 ods. 5 zákona o petíciách). Medzi jej prijatím a vybavením uplynulo 51 pracovných dní a zároveň nedošlo zo strany primátora k predĺženiu lehoty na vybavenie petície, ktoré by zástupcovi občanov oznámil (možnosť podľa § 5 ods. 5 zákona o petíciách).

Podľa §5 ods. 5 petičného zákona *„Príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov podľa odseku 4 zástupcovi. Vo zvlášť zložitých prípadoch, príslušný orgán verejnej moci písomne oznámi zástupcovi, že petícia sa vybaví v lehote najneskôr do 60 pracovných dní. Ak tento zákon neustanovuje inak, pri prešetrení petície sa primerane postupuje podľa osobitného predpisu.“*

Súčasný stav týkajúci sa predmetu petície – petícia vybavená spôsobom, že správca bytového domu mal apelovať na konkrétneho nájomníka, proti ktorému bola spísaná petícia.

3. Petícia občanov – petícia za vybudovanie účelovej komunikácie v záhradkárskej lokalite za ul. Obrancov mieru, Moldava nad Bodvou. Doručené na MsÚ dňa 29.6.2021.

V spisovej dokumentácii týkajúcej sa petícií sú vedené v tejto záležitosti dve podania, ktoré boli na MsÚ doručené s vysokou pravdepodobnosťou spoločne. MsÚ označil jedno podanie ako „podnet“ a druhé ako „petíciu“. Súčasnému doručeniu oboch dokumentov do podateľne MsÚ nasvedčujú skutočnosti:

- že podania boli podané v rovnaký deň a čísla interných záznamov MsÚ o prijatých písomnostiach numericky bezprostredne nasledujú
- podania na seba navzájom odkazujú (posledná veta podnetu odkazuje na petíciu)
- obsahovo sa obe podania zameriavajú na vyriešenie totožnej veci verejného záujmu (prístupová cesta k záhradkám)
- signatármi podnetu je 7 osôb, ktoré sú súčasne signatármi petície, ktorá podľa podnetu tvorí jeho prílohu
- osobou poverenou pre styk s orgánom verejnej moci (v petícii) a osobou uvedenou pre korešpondenčnú komunikáciu v podnete je tá istá osoba.

Podanie označené ako „podnet“ samo sebe nie je petíciou (neobsahuje najmä označenie petícia). Z argumentácie uvedenej bezprostredne v texte vyššie je ale jasné a nepopierateľné, že išlo o riešenie jednej a totožnej záležitosti verejného alebo spoločného záujmu. Znamená to, že „podnet“ je uvádzací alebo sprievodný resp. dovysvetľujúci list k podanej „petícii“.

Mesto predmetné podania vyhodnotilo ako dve samostatné podania.

Pri podnete boli zo strany mesta urobené úkony smerujúce k zaujatiu stanoviska k danej požiadavke. Podnet bol predložený Komisii pre územné plánovanie a ochranu životného prostredia, ktorá na 16. zasadnutí nevyjadrila súhlas s vybudovaním žiadanej účelovej komunikácie.

Primátor mesta, ako štatutár mesta, resp. aj ako orgán oprávnený vybaviť petíciu, zaslal adresátom jednu odpoveď vyjadriac sa k obojm podaniam naraz – t.j aj k „podnetu“ aj k „petícii“.

V odpovedi sa uvádza, „Keďže podaná „petícia“ nespĺnila základné podmienky pre podanie petície orgánu verejnej moci podľa §5d ods. 2 zákona č. 85/1995 Zb. o petičnom práve a to tú, že petíciu nepodporilo najmenej 1000 osôb alebo aspoň 8 % osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy mesta Moldava nad Bodvou, mesto sa zaoberalo len podaným podnetom na vyriešenie účelovej komunikácie, ktorý bol predložený na prerokovanie Komisií pre územné plánovanie a ochranu životného prostredia, ktorá na 16. zasadnutí komisie nesúhlasila s vybudovaním, účelovej komunikácie na pozemkoch parc. č. KNC 1962/3,1961/1,1962/11962/4 (KNE 1644/1, 1644/2) kat. územie Moldava nad Bodvou), ktoré sú podľa LV č. 2272 vo vlastníctve mesta Moldava nad Bodvou.“

Identifikovaným nedostatkom vo vzťahu k podanej petícii je tá skutočnosť, že orgán samosprávy sa petíciou nezaoberal odvolávajúc sa na nedosiahnutie potrebného počtu osôb podpísaných pod petíciu. Odvolal sa pri tom na ustanovenie §5d ods. 2 zákona o petičnom práve.

Išlo o chybný právny záver použitý v skúmanej situácii. Dané ustanovenie §5d ods. 2 petičného zákona znie: „*Iný vecne príslušný orgán verejnej moci ako orgán verejnej moci uvedený v odseku 1 prerokuje petíciu so zástupcom a petičným výborom vtedy, ak petíciu podporilo najmenej 1000 osôb alebo aspoň 8 % osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy obce, ktorej bola petícia určená.*“

Zákonom stanovený limit počtu osôb, ktoré podporili petíciu, je stanovený pre určenie, resp. pre vznik povinnosti orgánu príslušného na vybavenie petície na to, aby prerokoval danú petíciu so zástupcom podpísaných občanov, resp. s petičným výborom. Pri prerokovaní ide o taký úkon v rámci procesu vybavovania petície, pri ktorom má dôjsť k osobnej interakcii orgánu verejnej moci a zástupcu občanov, resp. členov petičného výboru. Má dôjsť k osobnému vysvetľovaniu predmetu petície, k predstavovaniu dôvodov, príčin a požiadaviek petičnej akcie. Toto stretnutie má napomôcť orgánu verejnej moci získať potrebné informácie pre vybavenie petície.

Hranica počtu podpísaných 1000 osôb alebo 8 % osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy obce pod petíciou nemôže byť interpretovaná ako hranica, ktorá ak nebude dosiahnutá, tak petícia nebude orgánom obce vybavovaná. Takto by sme vlastne potreli vlastnú podstatu petičného práva, ako aj doterajšiu činnosť orgánov mesta pri iných petíciách, na ktorých boli podpísané len desiatky obyvateľov a tieto petície boli riadne vybavené.

Záverom je, že táto petícia mala byť riadne vybavená.

Podľa ustanovení §5 ods. 5 zákona o petičnom práve „Príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov podľa odseku 4 zástupcovi. Vo zvlášť zložitých prípadoch, príslušný orgán verejnej moci písomne oznámi zástupcovi, že petícia sa vybaví v lehote najneskôr do 60 pracovných dní. Ak tento zákon neustanovuje inak, pri prešetrení petície sa primerane postupuje podľa osobitného predpisu.....“
Nadväzujúci ods. 6 „Ak z obsahu petície vyplýva, že petíciu nemožno vybaviť podľa odseku 5, orgán verejnej moci príslušný na vybavenie petície obsahujúcej žiadosť alebo návrh posúdi jej obsah a zašle písomnú odpoveď spolu s odôvodnením zástupcovi v lehote podľa odseku 5.....“

Ďalej uvádzame, že podanú petíciu podpísalo viac občanov ako súbežne podaný podnet. Preto, ak bol vybavený iba podnet (čo v odpovedi primátor priamo uvádza), tak petičné námety tých obyvateľov, ktorí podpísali petíciu ale súčasne nepodpísali podnet, neboli zo strany príslušného orgánu mesta vôbec vybavené.

Zároveň mala byť táto petícia vybavená v lehotách podľa zákona o petičnom práve, t.j. v tomto prípade do 30 pracovných dní od doručenia petície. K odpovedi na petíciu (aj keď obsahovo nesprávnej odpovedi) sa pristúpilo dňa 14.1.2022, t.j. viac ako 6 mesiacov po jej doručení. Petícia bola doručená na MsÚ dňa 29.6.2021. Nebolo dodržané vyššie citované ustanovenie § 5 ods. 5 petičného zákona.

Súčasný stav týkajúci sa predmetu petície – účelová komunikácia nie je ku dňu 20.2.2023 vybudovaná.

4. Petícia občanov – odstránenie cestných retardérov na Záhradnej ulici. Doručené na MsÚ dňa 10.5.2022.

Pri tejto petícii ide o rovnaké nedostatky ako pri petícii za vybudovanie účelovej komunikácie v záhradkárskej lokalite za ul. Obrancov mieru (podrobnejšie opísané v texte vyššie). Ide o nedostatky v procese prešetrovania a vybavovania petície.

Petícia bola prijatá dňa 10.5.2022 a odpoveď zástupcovi bola zaslaná dňa 11.7.2022. Petícia nebola vybavená v zákonnej lehote 30 pracovných dní (§5 ods. 5 zákona o petíciách).

V odpovedi, t.j. vo oznámení o vybavení tejto petície bola zo strany mesta nesprávne uvedená nemožnosť podania danej petície orgánu verejnej moci z dôvodu jej nepodpísania potrebným počtom občanov (najmenej 1000 občanmi alebo 8% oprávnenými voličmi.) Podľa vyjadrenia

MsÚ v rámci podaných námietok ku kontrolným zisteniam malo ísť v prípade odpovede na danú petíciu k nesprávnej formulácii odpovede zo strany MsÚ. Zámerom nemalo byť odmietnuť petíciu, ale vyjadriť fakt, že neexistuje zákonná povinnosť prerokovať petíciu medzi orgánom mesta a zástupcom petičného výboru. Zámerom bolo vyjadriť, že mesto pristúpi k vybaveniu petície aj bez prerokovania (osobnej interakcie) so zástupcom petičného výboru.

Petícii bolo vyhovené a retardéry boli odstránené.

Súčasný stav týkajúci sa predmetu petície – petíciou namietané retardéry sú ku dňu 20.2.2023 odstránené.

5. Petícia občanov – za zrušenie lavičiek a hojdačiek na detskom ihrisku v lokalite Námestie budovateľov. Petícia prijatá na MsÚ dňa 26.7.2022

Podľa § 2 ods. 3 zákona o petíciách „v petícii sa určí osoba na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci, ktorá dovŕšila 18 rokov veku (ďalej len "zástupca"). Ak je vytvorený petičný výbor, určujú zástupcu členovia petičného výboru.“ V petícii zástupca ustanovený nie je.

V zmysle § 4a ods. 5 „.....na každom podpisovom hárku musí byť uvedené meno, priezvisko a adresa pobytu zástupcu.“ V petícii zástupca výslovne ustanovený nie je – preto nie je možné určiť, či na každom hárku je uvedené meno osoby, ktorá by mala byť zástupcom.

V zmysle § 4a ods. 6 „Ak petícia obsahuje podpisové hárky, musí osoba podávajúca petíciu uviesť pod jej textom počet priložených podpisových hárkov. Podpisové hárky musia byť unikátne označené.....“. V petícii nie je uvedený počet podpisových hárkov a hárky nie sú unikátne označené.

Podľa § 5 ods. 1 „... Zástupca pripojí v petícii k svojmu menu, priezvisku a adrese pobytu aj podpis.“ V petícii zástupca výslovne ustanovený nie je. Podľa ods. 4 „Ak petícia nemá náležitosti podľa odseku 1, príslušný orgán verejnej moci do desiatich pracovných dní od jej doručenia písomne vyzve zástupcu alebo osobu, ktorá petíciu podala, aby odstránila nedostatky petície najneskôr do 30 pracovných dní od doručenia výzvy, s poučením o následku ich neodstránenia. Ak sa v ustanovenej lehote nedostatky petície neodstránia, orgán verejnej moci petíciu odloží.“

Orgán príslušný na vybavenie petície mal vyzvať osobu podávajúcu petíciu, aby odstránila nedostatky petície, najmä aby uviedla meno, priezvisko, adresu zástupcu a zabezpečila jeho označenie, adresu a podpis na každý podpisový hárkok. A to s poučením, že ak nebudú nedostatky odstránené, petícia bude odložená, t.j. nebude sa vybavovať. O takomto úkone vo vzťahu k osobe podávajúcej petíciu nie je v spise evidovaný žiadny záznam.

Ak nebolo objektívne možné vyzvať osobu podávajúcu petíciu k odstráneniu nedostatkov, mala byť petícia odložená. O takejto skutočnosti nie je v spise evidovaný žiadny záznam- najmä pre interné potreby a archivačné účely.

Poznať toho, kto je zástupcom občanov podpísaných na petícii je podstatné najmä pre to, aby ho mohol orgán prešetrojúci a vybavujúci petíciu v prípade potreby kontaktovať, prípadne ho požiadať o súčinnosť pri vybavovaní petície (§6a). Ide zároveň o osobu, ktorej má byť doručované oznámenie o vybavení petície.

Nedostatkom je aj včasnosť vybavenia tejto petície. Petícia bola doručená na mestský úrad 26.7.2022. Keďže nedošlo k odloženiu petície, je nutné konštatovať, že od jej doručenia na MsÚ uplynulo do termínu vykonania kontroly č. HK/8/2022 (18.1.2023) viac ako 30 pracovných dní. Preto je jednoznačné, že nebude pri jej vybavení dodržaná zákonná lehota podľa § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve.

Súčasný stav týkajúci sa predmetu petície – petícia je zatiaľ nevybavená.

Táto správa je spracovaná na 6 stranách.

V Moldave nad Bodvou, 22.2.2023

.....
Mgr. PhDr. Rastislav Král, PhD.
hlavný kontrolór mesta